

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

TENATA

Do oka v síti se chytí!

Darina Grösslová

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Oddělení výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Multimediální design - Intermédia

Bakalářská práce
Ekologický projekt

TENATA

Do oka v síti se chytí!

Darina Grösslová

Vedoucí práce: Doc. MgA. Milena Dopitová
Oddělení výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedení pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2015

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala své vedoucí bakalářské práce Doc. MgA. Mileně Dopitové nejen za odborné vedení a citlivý individuální přístup při této závěrečné práci, ale také za celé tři roky strávené pod jejím vedením.

OBSAH

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE... 9	
1.1	Šeď všedního dne	9
1.2	Smuteční obrazy	10
1.3	Trhám ostny kaktusu	11
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	13
2.1	Ekologický projekt	13
2.2	Noční motýli	13
2.2.1	Orientace.....	13
2.2.2	Biocenóza.....	14
2.2.3	Migrace.....	15
3	CÍL PRÁCE	16
4	PROCES PŘÍPRAVY	17
5	PROCES TVORBY	18
6	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	19
7	POPIS DÍLA	20
7.1	Postuj - posed' - polez!	20
7.1.1	Postuj!	20
7.1.2	Posed'!.....	21
7.1.3	Polez!	21
7.2	Skrýš - klec - bunkr - past.....	21
7.3	Den x noc Světlo x tma.....	21
7.3.1	Přímý dopad světelného smogu na hmyz	23
7.4	Čtu to pořád dokola.....	23
8	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	25
9	SILNÉ STRÁNKY	26
10	SLABÉ STRÁNKY	27
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	28

a)	Knižní a periodická literatura	28
b)	Internetové zdroje.....	28
12	RESUMÉ.....	29
13	SEZNAM PŘÍLOH.....	30

„Jeho rázný krok znejistí,
jeho vlastní záměry ho porazí.
Nohama zaplete se do sítě,
do oka v síti chytí se.
Za patu bude lapen do tenat,
zaklapne se nad ním jeho past.
Při zemi na něj číhá smyčka,
na stezce na něj číhá léčka.“

Job 18:7-10, Bible

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

1.1 Šed' všedního dne

Obrovské množství lidí se v současnosti potýká s nedostatkem času a ani já nejsem výjimkou. V této práci se snažím trochu poodhalit to, kam se mi můj čas ztrácí, jak s ním nakládám a zda mohu dělat něco pro zlepšení mé situace a nakládat se svým časem efektivněji. Nejprve však musím svůj čas zmapovat.

Tony Buzan ve své knize Mentální mapování popisuje, jak docílit bez větších potíží toho, co jsme si vytýčili. A to ať už jde o nějaký projekt firmy nebo o obyčejnou zkoušku ve škole. Jedna z důležitých věcí je umět problém (úkol) dobře pojmenovat, odlišit a dát mu určitou tvář. Radí využít širokou škálu barev a jako nejlepší způsob uvádí obrázek, ten prý vydá za tisíc slov. Na základě tohoto způsobu zacházení s určitým úkolem se snažím řešit ten svůj.

Šed' všedního dne je v podstatě grafickým záznamem jednoho mého týdne. Pomocí diáře jsem rozdělila den do jednotlivých aktivit (jako je jídlo, spánek,...), pojmenovala je a přiřadila jim barvu. Do grafu se dále promítly i dvě osoby, se kterými, jak se ukázalo, trávím nejvíce času.

Hlavní barevná linka je tvořena 24 poli, představuje tedy jeden celý den. Jedno pole je jedna hodina, a ta se dále dělí do stran podle toho, co vše se v dané hodině odehrávalo. Důležitý je pak i směr barvy, ten vyjadřuje jednak moji aktivitu v dané situaci a také dělení času. Překrývání barev se vyskytuje pouze s přítomností jedné ze dvou osob, které jsem do svého grafu zařadila.

Výsledné grafy jsem přenesla na pletiva tím, že jsem barevně vyplétala jednotlivá oka pletiva, přesně tak, jak mi ukládal grafický návrh. Tato pletiva pak přímým zavěšením za sebe vytvářela

instalaci, která měla potvrdit či vyvrátit moji šed' všedního dne tím, nakolik se jednotlivé dny sobě podobají jak po stránce kompozice grafu, tak barevnosti. Kladením jednotlivých segmentů za sebe vytváříme opakující se blok s nadějí, že cosi vystoupí z onoho systému, z oné šedi všedního dne a že ten náš život je pestrý a bohatý, vůbec ne marný, a má smysl ho žít.

1.2 Smuteční obrazy

V tomto mém projektu, zpracovaném na téma *Odložený případ*, se obracím k mému rodišti, které je mi stále vzácnější. Již bezmála deset let žiji v Plzni. Zpočátku jsem zde byla hostem, ale postupem času jsem město přijala za své. Ačkoli když se mě někdo zeptá odkud jsem, tak si nejsem jistá, co odpovědět.

Pro mne osobně znamená odložený případ něco, k čemu se mohu vrátit a naleznu to, možná už ne ve stejné podobě, ale naleznu. Moje vesnice je pro mne vlastně takovým odloženým případem, kam se navracím a kam se chci jednou vrátit natrvalo, snad aby se kruh uzavřel.

Onehdy jsem si koupila knihu, kde byl Kout na Šumavě napsán mezi chodskými vesnicemi a já jsem si přes dvacet let myslela, že do nich nepatří. A ano do původních jedenácti chodských vsí, jejichž obyvatelé byli poddáni pouze králi, opravdu nespadal. Tyto vesnice byly založeny v průběhu 12. a 13. století a první písemná zmínka o statku koutském je z roku 1515. Později se však termín chodské rozšířil i na ostatní vsi v této oblasti, kam bychom tedy mohli spadat i my. Přesto Kout rozhodně není typická chodská ves, třebaže do takové to máme jen přes kopec.

V návaznosti na toto dilema se stal ústředním motivem pro můj projekt chodský smuteční kraj. Součástí tohoto kroje, mimo jiné,

je tmavě modrá či černá skládaná sukně, přes kterou je bohatě zdobená zástěra, na které převládá zelená s fialovou barvou.

Práce se skládá ze dvou částí. První tvoří tři vyšíváné Smuteční obrazy, kde volně zacházím s původními rostlinnými vzory, objevujícími se na zástěře kroje. Původní kroje jsou poměrně barevné, já však barevnost redukuji v duchu černobíle fotografie. Propojuji tak zde původní barevné vnímání tohoto aktu s dnešním, trochu konzervativním. Veškerá barevnost je však neustále tušena a tedy přítomna.

Druhá část jsou tři bílé volně stojící sukně, ztělesňující lidskou pomíjivost a křehkost. Zabývám se zde klíčovým prvkem vytvářením skladu, který jsem nechala zaznít i v obrazech. Objekty představují určité smuteční procesí, scéna dnes jen zřídka k vidění, díky ubývání klasických pohřbů.

1.3 Trhám ostny kaktusu

Tato práce vychází z myšlenky, že *V nebi už je plno*. Mým úkolem je vytvořit sochu, která by sloužila jako takový dar či úplatek, jenž zapříčiní mé přijetí.

Chtěla jsem darovat něco krásného a odolného, co se v nejlepším případě umí i samo bránit, neboť nevím, jak dlouho budu čekat, zda mě do nebe vezmou či ne. A také něco, co by mohlo splňovat oba tyto pojmy. Protože, co si budeme nalhávat, když darujeme něco s očekáváním nějaké protislužby, jedná se dle mého názoru o úplatek. Mohli bychom to nazvat až korupčním jednáním, neboť úplatek je jednou z nejčastějších forem korupce (latinsky *corrumpere* - oslabit, znetvořit, nalomit).

Po dlouhém uvažování nad těmito protichůdnými slovy a uvažováním nad tím, co by je mohlo svým způsobem propojit,

jsem se rozhodla pro květinu. Ta pro mne zastřešuje oba tyto pojmy. Akt darování květiny je starý snad jako lidstvo samo a užívá se skutečně při nejrůznějších příležitostech - životní jubilea, ceremoniály, koncerty, divadelní představení a snad i ze špatného svědomí - nevěra, jistá forma odpustku.

Kaktus, krásná a chytrá květina, která se naučila přežít tam, kde se tomu dá jen stěží uvěřit. Je pro něj typický výskyt v náročných podmínkách, související s nedostatkem vláhy. Dokáže ji shromažďovat a v období sucha ji zvolna čerpat. Navíc se ostny chrání před zvěří, která vodu cítí a mohla by ho zahubit. Má dokonalý kořenový systém, který neslouží pouze pro maximální možné získání životadárné tekutiny, ale i jako prostředek zabraňující vyrůstání dalších rostlin v bezprostředním okolí. Trpělivě čeká a až získá dostatečné množství, pak vykvete.

Kaktus, který jsem si vybrala se nazývá Echinokaktus Gruzona, pochází z mexické pouště, je typický svým kulovitým vzrůstem, nápadnými trnitými žebry a nejčastěji žlutými květy.

Moje socha vychází svým tvaroslovím z výše zmíněného kaktusu. Koncipovala jsem ji jako takovou čekárnu (očistec). Do objektu se dá vstoupit, vzniká tak místo kde mohu přemýšlet o tom, zda mě přijmou do nebe a zda si to vůbec zasloužím. Žiji tak, abych měla právo se tam dostat? Jsem dobrý člověk? A jak na to přijdu, že jsem nebo ne? Je to odraz oblíbenosti u lidí? A co mohu udělat pro to, abych byla lepší?

Má mě rád, nemá mě rád, trhám ostny kaktusu...

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

2.1 Ekologický projekt

Při volbě tohoto tématu jsem nechtěla vnímat slovo ekologie v onom širokém smyslu ochrany životního prostředí, ale spíše ve smyslu zkoumající vzájemné vztahy mezi organizmy a mezi organizmy a prostředím.

Jako primární organizmus pro svůj „výzkum“ jsem volila noční motýli a to i proto, že mě dlouho tento hmyzí druh přitahoval a toužila jsem po jeho zpracování. Nikdy však k žádné realizaci nedošlo. Nespojily se ty správné myšlenky a úvahy.

2.2 Noční motýli

Jedná se o hmyz řádu lepidoptera - šupinokřídlí. A opravdu, jejich křídla jsou pokryta malinkými šupinkami a dopad světla jim dává kouzelný lesk. Během svého životního cyklu prodělají dokonalou proměnu - holometabolií, během níž projdou od stadia vajíčka přes housenku, kuklu až po dospělé. Zřejmě právě proto je motýl obecně považován za symbol transformace, znovuzrození, za symbol lidské duše a její schopnosti vyvíjet se.

Základní dělení motýlů dle aktivity na denní a noční je dnes již překonáno a neodpovídá vědeckému systému. Laikovi však přímo diktovalo důležité informace, které spíše využil, nežli moderní systematické dělení podle stavby ústních orgánů.

2.2.1 Orientace

Oko motýla je složené až z 18 000 samostatných zrakových jednotek (omnatidií) s vlastním dioptrickým a smyslovým aparátem. Čočky nemají schopnost zaostřovat, ostrost vidění zajišťuje extrémní ohnisková vzdálenost. Složené oči umožňují vnímat

i nepatrný pohyb. Zorné pole dosahuje téměř 360°. Pro svoji orientaci využívají intenzivní zdroje světla. Různé druhy se orientují na odlišných světelných spektrech. Při migracích je důležité do jakého konkrétního omnatidia světlo dopadá, jedná se vlastně o takový kompas.

Jejich vnímání barev je posunuto do ultrafialové oblasti, což má značný význam především ve vztahu k potravě a rozmnožování. Některé květy odrážejí ultrafialové, nám skryté vzory, a slouží tak jako naváděcí systém pro motýla. Při tom se liší vzory pupat od rozkvetlých květů a po opylení mnohé květy přestanou UV světlo odrážet docela. Podobné vzory lze najít i na křídlech určitých druhů motýlů a slouží k vzájemné identifikaci.

2.2.2 Biocenóza

Jedná se o ekologicky vyvážené společenství sdílející určitý prostor. Motýli žijí v organizovaném kontaktu s ostatními organizmy. Čím bohatší je okolní příroda, tím složitější vztahy a vazby vznikají.

„Dlouhým vývojem a za cenu obětí nevhodných nebo přebytečných jedinců i druhů se vždy vytvoří jakási relativní rovnováha, tj. podmíněné společenství druhů, vázané na stávající podmínky.“¹

Příkladem narušení takové rovnováhy může být požár, záplava, změna podnebí trvalejšího charakteru, a nebo civilizační zásah člověka - kácení lesů, stavění přehrad, komunikací, používání chemických pesticidů.

S malým vnějším zásahem se příroda umí vyrovnat a po čase opět nastolí původní rovnovážný stav věcí. Při velkém pak

¹ I. Novák, F. Severa: *Motýli*, Praha 2005, s.55

předchozí biocenóza zanikne a vytvoří se nová lépe odpovídající změněným podmínkám.

Výrazným a citlivým indikátorem současného stavu přírody jsou právě motýli. Důvodem úbytku některých druhů se stalo v podstatě průmyslové zpracování jejich životního prostředí.

2.2.3 Migrace

Migrace zde má adaptivní význam, jedná se o snahu vyhnout se nepříznivým podmínkám jako je měnící se klima, nedostatek potravy, přemnožení. Některé druhy jsou schopny urazit obrovské vzdálenosti a to až 4000km. Jsou však i takové, které nejsou schopny urazit ani zlomek takové vzdálenosti. Jejich neschopnost změnit teritorium je pak odsoudí k záhubě.

Důvodem jsou kupříkladu lány geneticky upravené řepky. Ta se stává pro hmyz nestravitelnou. Nejedná se snad o to, že by byla jedovatá, spíše o to, že je pro hmyz nechutná. Paradoxem je, že motýl, který není vybaven překonávat tyto žluté hektary, hyne hlady a vyčerpáním uprostřed rozkvetlého pole.

3 CÍL PRÁCE

Co bylo cílem této práce? Ptám se, co bylo cílem těch předešlých a co je cílem umělců (tvůrců) obecně. Mám za to, že primárním úkolem umělců je poukazovat na určité situace, zrcadlit společnosti aktuální dění, zprostředkovat divákovi jiný pohled na svět.

A právě o takové zvýraznění situace, pro někoho možná banální, jde. Mnohdy se zdá, že umělci mají ve zvyku dělat z komára velblouda a velkými gesty a křikem poukazují na cosi, co se ztrácí v neuvěřitelném mumraji, který žijeme. Často se jedná o akce, projekty, performance, malby, videa...dosti absurdního charakteru. Ale ono to, čeho jsme svědky, často absurdní je.

„Musíme vyrušovat. Klást nemístné otázky. Načechrat lidem to jejich prděníčko.“²

Osobně si kladu za cíl na problém poukázat, nedomnívám se, že je v mé moci ho řešit.

² Z filmu 3 sezóny v pekle, scénář, režie: Tomáš Mašín, 2009

4 PROCES PŘÍPRAVY

Tato fáze byla naplněna hledáním informací, na jejichž základě jsem zvažovala nejrůznější možná řešení. Některé z těchto informací sděluji výše.

Zřejmě to nejhorší, co se tvůrci může stát je, že nemá problém. Ten já měla, dalo by se tedy hovořit o štěstí. Až později jsem odhalila, jak velký problém mám.

V tomto stádiu je pro mne důležité mít široký záběr. Rozhlížet se, hledat inspiraci všude a téměř nepřetržitě. Ať je z čeho vařit! Důležité však také je vědět, jak vaří ostatní.

Nemyslím si, že by tento můj projekt byl přímo ovlivněn nějakým tvůrcem. Tentokrát jsem více než jindy byla hodně ponořena sama do sebe. K jistému ovlivnění však dochází, byť nevědomky.

Pokud bych měla zmínit možnou paralelu mezi touto prací s díly jiných autorů, pak by to byly Poustevny Jiřího Příhody a Pasti Evy Kořátkové. Samozřejmě jde o zcela jiné přístupy a východiska, ale jistou podobnost zde nalézám. Možná se však jedná pouze o moji náklonnost.

5 PROCES TVORBY

Stále mě baví situace, kdy se člověk pustí do nějakého svého projektu a má pocit, že přesně ví (nebo alespoň tuší), co chce dělat, ale samotná tvorba ho navede zcela jiným směrem než očekával.

Mnohdy se jedná o dlouhý a složitý proces tvorby. V díle je obsaženo pro autora mnoho informací a odkazů, které přímo i nepřímo ovlivnily jeho podobu a charakter. Problém však nastává při popisu takové práce. Jak má člověk odhadnout, co je pro posluchače ještě snesitelné a podstatné k pochopení díla. Často mám tendence vysvětlovat nejen dílo samotné, ale i jeho možné varianty, které mě v podstatě navedli k tomuto způsobu řešení. Vidím návaznost na mé předchozí práce...

Jedná se pak o dlouhý monolog, přinášející více potěšení mně, nežli komukoli jinému. Najít onu rovnováhu je složité. Řeknete málo a vyzní to banálně, řeknete příliš a diváka unudíte k smrti. Ono shrnout to, na čem jste pracovali půl roku i déle do dvou tří vět, zkrátka dost dobře nelze. Možná i to je ten důvod, proč mnozí umělci o své tvorbě neradi mluví. Člověk asi musí říci všechno a nebo raději mlčet.

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Materiály, jež jsem volila byly především výsledkem kombinace pragmatizmu a symboliky.

Jedná se o dva elementární prvky udávající mým objektům kresbu - kov, a hmotu - síť proti hmyzu.

Konstrukce pastí je tvořena tyčovinou o průměru 12mm. Kov jsem volila díky jeho vlastnostem jako je pružnost, pevnost, ohebnost a stálost. Neboť nedisponuji ani takovými schopnostmi ani takovým zázemím, veškeré zkružené materiály jsou dělány, dle mých návrhů, výpočtů a modelů, panem zámečnickem na zakázku.

Pro potažení jednotlivých konstrukcí mi posloužila síť proti hmyzu. Tento materiál se přímo nabízel svým původním účelem i vlastním charakterem - drží tvar, je průhledný, lehký, pevný.

Důležité pro mne bylo zachovat dílo, v co možná nejčistší formě, nekombinovat příliš mnoho materiálů. I proto jsem pro systém zavěšení volila opět kov.

Výjimku pak tvoří provazový žebřík. Tuto situaci nemohu v danou chvíli řešit jiným způsobem. Moje představa by byla s nástupem do zavěšené pasti na zemi a do výšky by byl pasažér vytažen. Finanční náklady by však byly natolik vysoké, že by je nepokrylo ani zrušené životní pojištění. Jelikož studentům není nijak přispíváno na tento druh projektů, jsou nuceni držet se při zemi, v mém případě při provazovém žebříku a držet se hodně pevně.

Osvětlení tvoří rtuťová výbojka, která produkuje větší obsah ultrafialových paprsků a tím přiláká více mūr.

7 POPIS DÍLA

7.1 Postuj - posed' - polez!

Motýli žijí většinou individuálně, nejedná se o sociální hmyz jako jsou kupříkladu mravenci nebo včely. Důvodem pro shromáždění může být hromadná migrace, hromadná dormace či pouhá koncentrace u zdroje potravy a vody.

Tento projekt vyústil ve tři objekty. V místa ticha a samoty. Tři objekty, tři pasti na můry, kde lapen je pozorovatel a pozorovaný je volný. Pozice se vyměnily a současně s nimi i role zúčastněných. Pozorovatel, v tomto případě já, se stává pozorovaným. A noční motýli těmi, kdo pozorují.

Pozorování objektu i za cenu jeho zahubení. Lovecké potřeby, způsoby usmrcování, věšení mrtvolek na zdi. A alibi? Neutuchající snaha člověka po vědění, sběratelství nebo snad čirá estetika?!

A co na to já? Postuj, posed', polez! Výměna rolí. Zakus na vlastní kůži jaké to je být lapen a pozorován. Posviťme si na sebe. A zamysleme se, co chceme vidět? Na co chceme přijít? Co mají vidět ony? Na co, na koho se dívají?

7.1.1 Postuj!

První z pastí, určená pro pozorování vestoje, což je možné v celých 360°. Ne však současně, neboť na to není lidské oko vybaveno.

Protože světlo a osvětlení jsou v tomto projektu jedním ze stěžejních motivů, jednotlivé objekty korespondují svým tvaroslovím s možnými formami svítidel. Tento odkazuje ke stojací lampě.

7.1.2 Posed'!

Druhé pozorovací stanoviště je pro pozici vsedě, pro menší figury i vleže. Parafrázuje zemní svítidla.

7.1.3 Polez!

Třetí v pořadí je stromová past, hnízdo, stromový domek, pokud chceme. Mojí snahou je se tímto způsobem více přiblížit k sledovanému druhu.

Jedná se o modifikovanou houpačku. Důležitým momentem je tu pro mne odpoutání se od země a do jisté míry i od toho, co s ní přímo souvisí. Vidět věci s odstupem, být tzv. „nad věcí“.

Skrze houpačku se dostávám do roviny hry.

7.2 Skrýš - klec - bunkr - past

Pro mne jeden stejný jmenovatel - samota. Samota osvobozující i tíživá. Prostor pro kontemplaci, modlitbu, meditaci, pro spřádání plánů a snů. Dovolit si snít! V dětském bunkru, na houpačce, v domečku na stromě. Nestydět se alespoň tam. Zde je možné vše. Zde je jiný svět.

Návrat do dětství? Snad. Jasnější mysl, větší přesvědčení, méně váhání. Dobro od zla snadněji rozpoznatelné. Stejně jako černá od bílé. Dnes je pro mne vše nejasné, zmateno množstvím protichůdných informací. Kdo je padouch a kdo hrdina?

Špatná paměť člověka jako jednotlivce i celého lidstva. Manipulace. Černá se mění v bílou. Hrdina minulosti je padouchem současnosti. Svět už není černobílý, svět je ŠEDÝ.

7.3 Den x noc Světlo x tma

Tendence prodlužování světlé části dne přišla s rozvojem umělého osvětlení a cíl je jasný, dosažení co největší produktivity.

Jaký dopad má tento trend nejen na životní prostředí ale i na člověka samotného se již začíná projevovat. Osvětlením noci jsme narušili cyrkadiánní rytmy nejen sobě. Veškeré živé organizmy mají svůj vnitřní rytmus, který je přímo závislý na střídání dne a noci (tedy světla a tmy), ale také ročních období.

Jsme tím odtrženi od naprosto základních přirozených cyklů naší Země. „Model 12 hodin světla, 12 hodin tmy typický pro jaro a podzim, 16 hodin světla a 8 hodin tmy pro léto a opačný model pro zimu je nahrazen universálním typicky letním 16/8.“³

Není to tedy pouze nedostatek světla, který může vést k určitým poruchám, ale naopak absence dostatečné tmy, jež může vyvolat mimo jiné i poruchy spánku. Dále pak malý kontrast mezi dnem a nocí vedoucí k sezónním depresím, objevující se především v podzimním a zimním období, kdy používání umělého osvětlení dosahuje svého vrcholu a my svítíme od rána až do pozdních hodin. Používání umělého světla do pozdních hodin narušuje produkci melatoninu, jenž je přímo vázán na tmu, vylučuje se právě v době spánku. Se stoupající hladinou spánkového hormonu, v době časných nočních hodin, stoupá i naše ospalost, s východem slunce pak klesá.

Cykličnost má v životě ženy daleko větší význam nežli v životě muže, a pravděpodobně i z těchto důvodů je výskyt chronobiologických obtíží, jako jsou sezónní deprese či poruchy spánku, u žen četnější.

³ MUDr. H. Drahoňovská, CSc., *Vliv světelného znečištění na veřejné zdraví*, SZÚ, Praha

Kvalitní spánek a s tím spojený dostatečný odpočinek a čas na regeneraci tělo doslova bytostně potřebuje. Dlouhodobé mučení lidí světlem v celách není nic, co by společnosti bylo neznámé.

7.3.1 Přímý dopad světelného smogu na hmyz

Hmyz dominující svou aktivitou v noci se za letu orientuje na UV-složce měsíčního světla a noční oblohy. Plošné používání rtuťových výbojek a podobných zdrojů s vysokým obsahem UV-spektra dochází k oslňování a prostorové dezorientaci hmyzu. Takto dezorientovaný hmyz opakovaně nalétává na zdroj světla a následně hyne vyčerpáním. Často uvízne uvnitř lampy nebo se teplem poškodí natolik, že není schopen letu a padá k zemi.

Přítomnost umělého osvětlení také vede k predaci hmyzu nočním ptactvem a netopýry.

Umělé světlo narušuje i tyto fyziologické funkce hmyzu: příjem potravy, kladení vajíček, kopulace, noční vidění, navigace, migrace, dislokace.

Tímto způsobem nepřímo vykrádáme z přírody miliony jedinců hmyzu.

7.4 Čtu to pořád dokola

K této práci patří i performance zvaná *Čtu to pořád dokola*. Reaguji zde na svoji neschopnost si cokoli zapamatovat. Naivně jsem doufala, že proniknu do světa lepidopterologie a budu schopna se orientovat mezi jednotlivými druhy a samozřejmě o nich ledasco vědět. Tak nepronikla.

Naopak přijde mi absurdní ta naše snaha vše roztřídit, změřit, zvážit, zaškatulkovat, zařadit do tabulek. Ono to nejde. Příroda je natolik dynamická, že jí do nějakých svých kolonek prostě zařadit nedokážeme.

Jedná se o akci, kdy budu přiletivším můrám číst z odborné literatury ty „důležité“ informace o nich samotných.

Na tuto akci mne navedla otázka: A co se tam ty můry dozvědí až tam přiletí?

Odpovídám touto performancí. Tedy dozvědí se tam o sobě. Nebo snad ne?

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Nedomnívám se, že je v mé kompetenci určovat jaký přínos má moje vlastní práce pro daný obor, natož ve chvíli, kdy ještě nebyla ani nikde prezentována.

Mohu tedy jen spekulativně odhadovat. Jelikož se tato práce jen těžko dostane za hranice města Plzně, přínos nebude značný. Pokud pro někoho měla a má přínos, tak pro mne. Člověk ty věci stejně dělá sám pro sebe, a tak by to snad i mělo být.

9 SILNÉ STRÁNKY

Silnou stránkou se mi zdá být téma, které se během tvorby obohatilo o další zajímavé motivy.

10 SLABÉ STRÁNKY

Slabé stránky se najdou téměř v každé práci, tato tedy nebude výjimkou. Snažila jsem se je však redukovat na minimum. Zda se mi to povedlo, nevím. V danou chvíli jsem nebyla schopna práci udělat jinak, nežli takto. Člověk je téměř vždy výrazně ovlivněn dvěma výraznými faktory, kterými jsou čas a peníze.

To jsou výrazní hybatelé veškerého dění, mojí práce nevyjímaje.

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. CÍSAŘ, K. *Věci o kterých s nikým nemluvíme*. 1. vyd. Praha: Agite, 2010, ISBN 978-80-87232-14-9.
2. HUMHAL, P. *Osobní a veřejné*. 1. vyd. Praha: Tranzit, 2008, ISBN 978-80-87259-00-9
3. NOVÁK, I., SEVERA F. *Motýli*. 2. vyd. Praha: Aventinum, 2005, ISBN 80-86858-05-7
4. MACEK, J., DVOŘÁK, J., TRAXLER, L., ČERVENKA, V. *Noční motýli I*. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, ISBN 978-80-200-1521-1
5. MACEK, J., DVOŘÁK, J., TRAXLER, L., ČERVENKA, V. *Noční motýli II*. 1. vyd. Praha: Academia, 2008, ISBN 978-80-200-1667-6

b) Internetové zdroje

6. PECHLÁT, J., Zrak hmyzu. 2005-2007, 1.4.2015
Dostupné z: <http://www.hmyz.net/ocihmyzu.htm>
7. HOLLAN J., Mapování světelného znečištění a negativní vlivy osvětlování umělým světlem na živou přírodu na území České republiky. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Přírodovědecká fakulta, 2004.
Dostupné z: http://amper.ped.muni.cz/noc/zprava_noc.pdf

12 RESUMÉ

This project deals with the life and behavior of moths and with direct human impact on it. The negative effects of society on the environment are undeniable. The question of how I myself participate on this condition is obvious. The impact of my seemingly banal action to another organism is striking.

Interest in a particular species is often associated with research, and we don't have to understand this word only in the context of science. Research, however, is almost always associated with a restriction of freedom of studied kind. Isn't it a paradox that interest, passion or love for a certain individual, the endeavor to uncovering of its secrets, often ends by its death?

My work consists of three traps (clutches), where the observer is caught and the observed one is free. Their roles are swapped.

13 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

Šed' všedního dne, 2012

Příloha 2

Smuteční obrazy, 2013

Příloha 3

Trhám ostny kaktusu, 2014

Příloha 4

Skicovní materiál

Příloha 5

Model objektu Postuj!

Příloha 6

Postuj!

Příloha 7

Posed'!

Příloha 8

Polez!

Příloha 1

Šed' všedního dne⁴

⁴ (foto vlastní)

Příloha 2

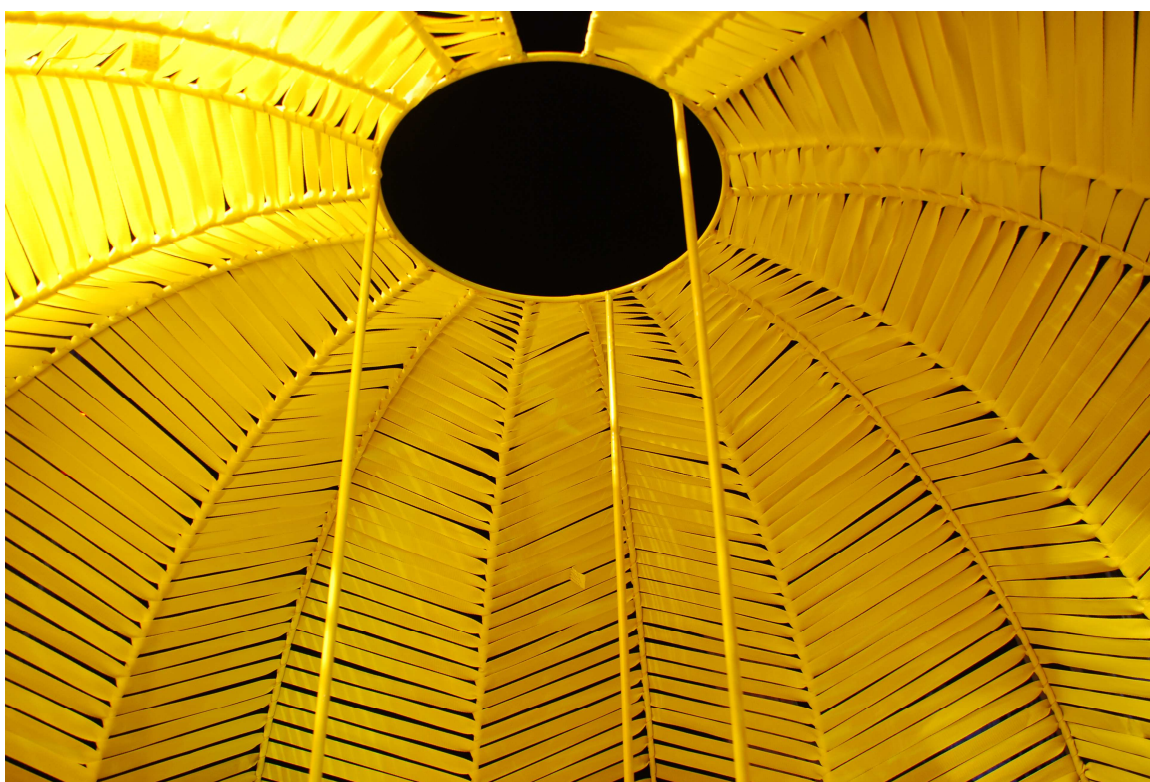
Smuteční obrazy⁵

⁵ Pohled na instalaci. Níže detail výšivky.(foto vlastní)

Příloha 3

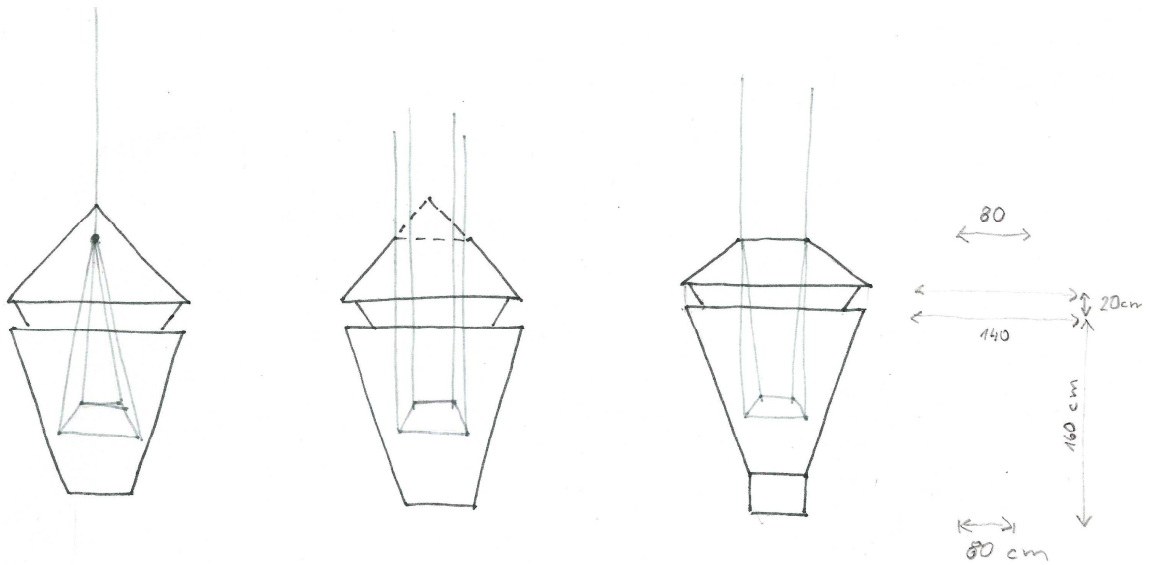
Trhám ostny kaktusu⁶

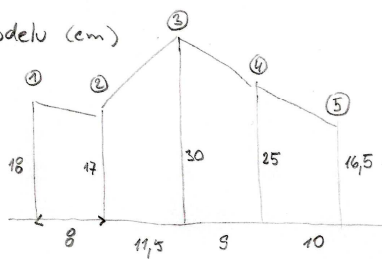
⁶ Osvětlená socha do veřejného prostoru Trhám ostny kaktusu. (foto vlastní)

Příloha 4

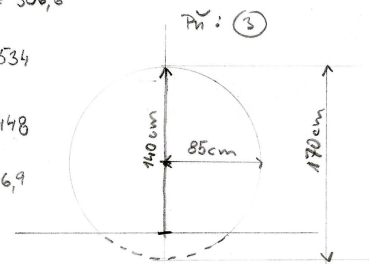
Skicovní materiál⁷

rozm. modelu (cm)

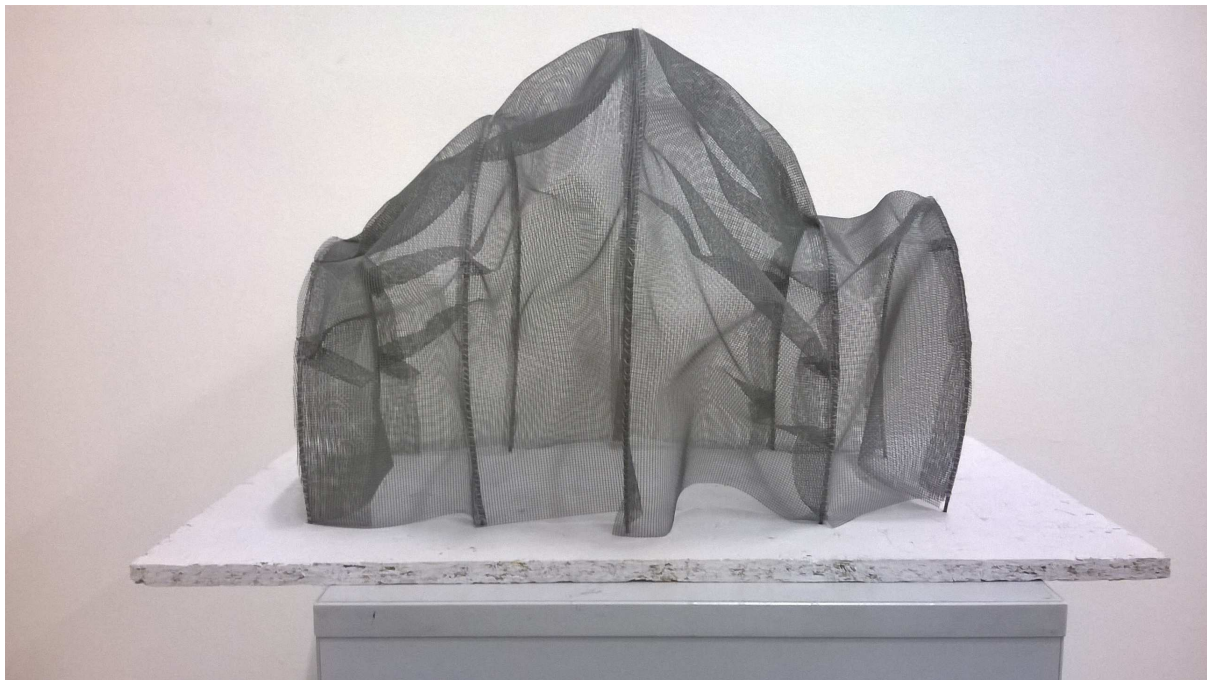
veřejl	↑	∅	n	σ
①	85 cm = 82 %	100% => 103,7 cm	r = 51,85 cm	σ = 325,8 cm
②	80 cm	100% => 97,6 cm	48,8	= 306,6
③	140 cm	100% => 170 cm	85	= 534
④	117 cm	100% => 142,7 cm	71,35	= 448
⑤	77,5 cm	100% => 94,5 cm	47,25	= 296,9

⁷ Ukázka skicovního materiálu s rozměry pro výrobu v tomto případě k objektům Polez! a Posed!. (zdroj vlastní)

Příloha 5

Model objektu Posed'!⁸

⁸ (foto vlastní)

Příloha 6

Postuj!⁹

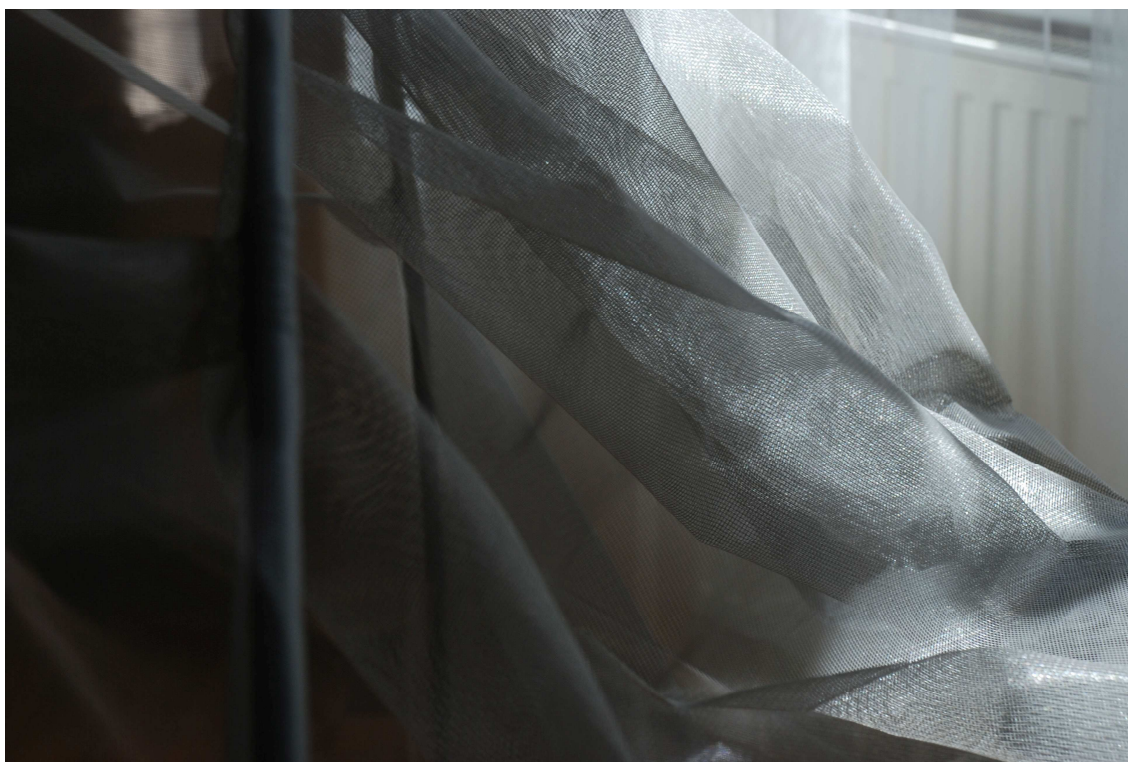

⁹ Zavřený a na následující straně otevřený objekt Postuj!. (foto vlastní)

Příloha 7

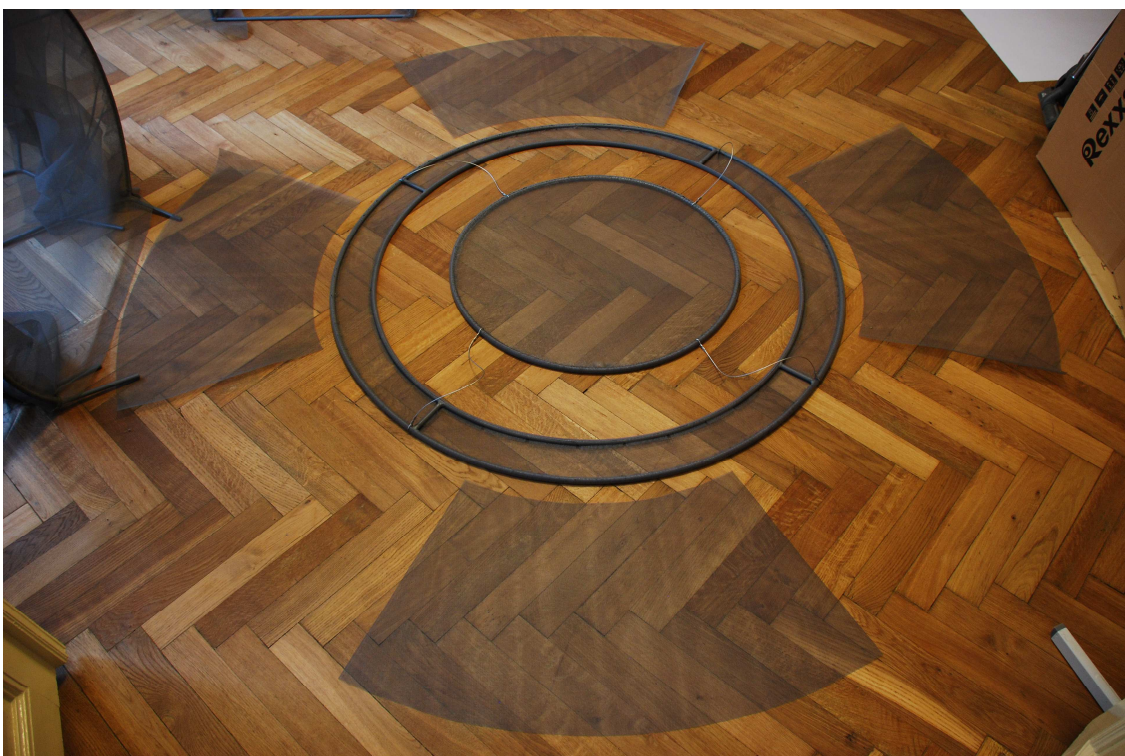
Posed!¹⁰

¹⁰ Celkový pohled na objekt Posed!. Detail materiálu - poplastované sklovlákno. (foto vlastní)

Příloha 8

Polez!¹¹

¹¹ Jedná se o připravené dílčí kusy. Nebylo v mých možnostech objekt nafotit sestrojený ještě před samotnou instalací. (foto vlastní)